

DEBATT

aftenposten.no/meninger

Skriv kortest mulig. Vi forbeholder oss retten til å forkorte innlegg som er sendt til flere aviser, trykkes ikke. Oppgi navn, adresse og telefon på dagtid. Aften returnerer ikke artikler som blir sendt oss på papir.

Hovedinnlegg: 5000 tegn inkl. mellomrom
Debatteinlegg: 1000-1500 tegn inkl. mellomrom
Kortinnlegg: 500-750 tegn inkl. mellomrom

Knut Olav Amås
Kultur- og
debattdaktør

Skriv til: Aftenposten, Debattdaksjonen, Postboks 1, 0051 Oslo • Faks: 22 86 40 89 • E-post: debat@aftenposten.no

Grønt blir glemt. Ny kurs, ellers vil byens grønne lunges bli borte. Klimaargumentet er blitt for enerådende.

Byens grønne lunges i klimatider

Av professor i by- og regionplanlegging Eva Rollett og professor i landskapsarkitektur Kine Halvorsen Thoren, Institutt for landskapsplanlegging, Universitetet for miljø- og biovitenskap

To tanker – ett ideal. Fortetting har vært et byplanideal i Norge siden 1990-tallet. Fortetting skulle foregå med kvalitet. Vår påstand er at det nå er mye fortetting ofte uten kvalitet. Klimaargumentet er blitt for enerådende. Klima gir medvind for fortetting der byens grønstruktur og bokvalitet taper. Vi ønsker å slå et slag for klassiske planidealer som ivaretar sol, lys, luft og grønt i byene. Dette vil sikre kvalitet. Fram til 1980-tallet vokste norske byer utover i omlandet. Dette vakte bekymring, og man ønsket å finne tiltak for å bevare mafjord, friluftsområder og natur. Fortetting i byer og tettsteder ble svaret.

Bærekraftig byutvikling
Fortetting har sin egen nasjonale fortolkning. På 1980-tallet satte Miljøverndepartementet i gang prosjektet Natur- og miljøvennlig tettstedsutvikling (NAMIT). Dette bygget på Brundtlandskommissionens idé om bærekraftig utvikling. NAMIT skulle finne frem til en bærekraftig byutvikling. Målet var en byplanlegging som ivaretok både globale miljømål, og folks lokale livskvalitet. Norske byer skulle utvikles gjennom fortetting, men med kvalitet. Fortetting skulle også sørge for at flest mulig men-

Selv ved planlagte utbygginger på offentlig grunn som i Bjørvika, er tilgang på sol, lys, luft og grønt nedprioritert og kontroversielt, skriver artikkelforfatterne.

nesker kunne gå, sykle eller reise kollektivt. Kvalitet skulle sikres ved å gi folk i byene gode uteoppholdsarealer og tilgang til natur og grønt.

Nytt fokus

NAMIT har preget nasjonal politikk, utbyggingsretorikk og byplaner. Men noe har skjedd på veien frem mot 2010. Fortetting har gått fra å være et ideal med mange miljømål til der klimamålet står helt sentralt. Hensynet til grønn kvalitet og bokvalitet er svekket. I dag er klimatiltak som transportreduksjon og knutepunktfortetting i praksis sett på som viktigere enn de andre miljøtiltak. Dette skal gi reduserte drivhusgassutslipp og kortere reiseavstander som gjør det

enklere å reise kollektivt, gå eller sykle fremfor å bruke privatbil.

Den langsiktige trenden i byutviklingen er at byene er blitt tettere. Fortetningspolitikken ser med andre ord ut til å ha virket. Arealveksten i byene har avtatt og befolkningstettheten har økt. Fra 2008 til 2009 økte landets byer i utstrekning med bare 0,3 prosent. I tråd med fortetningsidealene har mye av byutviklingen foregått på sentrumsnære industriareal som Aker Brygge og viktige trafikknutepunkter som i Nydalen.

Uten kvalitet

Men har fortettingen skjedd med kvalitet? Kampen om byarealene medfører at det byg-

ges dårlige boligområder og utarealer. Barne må kjempe mot bilene om uteområdene. Grønne lunges forsvinner. Aftenposten presenterte (7. januar) ferske tall fra Statistisk sentralbyrå som viser at 20 prosent av åpne arealer i og ved tettsteder har forsvunnet de siste ti årene. Dette bidrar til at færre nordmenn med god tilgang til grønne områder avtar. Dette er stikk i strid med det vi vet – at tilgang på grønne områder har betydning for helse og livskvalitet.

En studie ved Institutt for landskapsplanlegging viste at grønne områder tilsvarende 640 fotballbaner forsvant bare innenfor Oslos grenser i løpet av 12 år, fra 1994 til 2006. Byutviklingen foregår i stor grad

med en påminnelse om evigheten, som har friggjort seg fra den rigide tidslinjen.

Men hvor blir det av banen? Og hvor er den?

Lenge etter at frosten har satt seg i kroppen, kaster jeg meg inn i en drokje. Sjåføren forteller meg at det lenge har vært fullt stans på linje 3 i begge retninger. Hvorfor ble ikke dette opplyst over et tross alt fungerende høyttaleranlegg? Det får så være at de ansvarlige

ikke er synske, og derfor ikke kunne forutsi at det også i vin-ter ville falle snø over Oslo.

Er det forakt for trafikanterne som får informasjonsavdelingen til ikke å informere oss? Det vegrer vi oss for å tro. Kan det være moralsk feighet?

Øystein Sjaastad
Frogner

Oslo Sporveier og evigheten

Informasjon. Så er den der igjen, togstansen. Rute 3 mot Sognsvann på T-banen står. Det er morgenen på Majorstuen stasjon i Oslo. Det er isnede kaldt. Perrongen er full av ventende trafikanter. De fleste skal på jobb. De som planlegger skitur har tid til å smøre skiene allerede på stasjonen. Aldri så galt at det ikke er godt for noe. Med malnfull røst informerer informasjonsavdelingens mannstemme trafikanterne

om små avvik fra rutetabellen på de øvrige linjene, men skyebnen til linje 3 mot Sognsvann er og blir et mysterium. Plutselige står det «nå» på lystavlen. Nået varer og drøyer, og plutselig forsvinner det, og det svarte hullet i tunnelen er like svart som før.

Det er både umodent og umenneskelig å kreve at alle skal oppføre seg perfekt. Perfeksjonsanatisme gjør oss til selvtretferdige dydsmonstre,